

Dosarul nr. 2rac-237/21

Prima instanță: (Judecătoria Comrat, sediul Central) V. Hudoba

Instanța de apel: (Curtea de Apel Comrat) R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco

ÎN C H E I E R E

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de către administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai împotriva Comitetului Executiv al Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Guvernatorului Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Primăriei s. Chiriet-Lunga, Cooperativei Agricole de Producție ”Daalar Diuziu”, intervenient accesoriu Formuzal Mihail cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 24 mai 2021,

c o n s t a ț ă :

La 06 noiembrie 2013, administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia, Guvernatorului UTA Găgăuzia, Primăriei s. Chiriet-Lunga, CAP ”Daalar Diuziu”, intervenient accesoriu Formuzal Mihail cu privire la încasarea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii, a menționat că în luna septembrie 2009, SRL „Kaavelik” a încheiat 587 de contracte de arendă a terenurilor cu locuitorii sat. Chiriet-Lunga, r. Ceadâr-Lunga, suprafața totală a terenurilor fiind de 1466 de ha.

Proprietarii cotelor-părți au transmis în arendă SRL „Kaavelik” terenurile ce aparțineau anterior CAP „Tașlic Agro”, pentru a fi prelucrate, fapt ce se confirmă prin actul de primire-predare din 16 septembrie 2009.

Începând cu 15 martie 2011, conducătorii autorității publice locale din sat. Chiriet-Lunga, reprezentanții conducerii r. Ceadâr-Lunga și Guvernatorului

Găgăuziei, au efectuat acțiuni de suspendare a activității SRL „Kaavelik” de folosire a terenurilor arendate, totodată, împiedicând prelucrarea acestor terenuri.

La solicitarea adresată cu scopul de a afla motivele acțiunilor menționate, le-a fost comunicată dispoziția Guvernatorului Găgăuziei nr. 24 din 12 martie 2011, care ulterior a fost anulată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2012.

A remarcat reclamantul că legislația nu acordă dreptul Guvernatorului Găgăuziei de a se implica în relațiile civile, de a suspenda contractele de arendă și de a emite decizii sau ordine privind transmiterea proprietății altor persoane.

Prin urmare, a invocat că în rezultatul emiterii dispoziției nr. 24 din 12 martie 2011, SRL „Kaavelik” i-a fost cauzat prejudiciu în mărime de 3 149 114 lei, fapt confirmat prin raportul de audit din 30 iunie 2012.

De asemenea, a specificat că anume reprezentanții Guvernatorului Găgăuziei, a Primăriei sat. Chiriet-Lunga r-nul Ceadâr-Lunga și a CAP „Daalar Diuziu” au admis acțiunile ilegale de suspendare a lucrărilor întreprinderii privind folosința terenurilor arendate, au împiedicat posesia și prelucrarea acestora.

În asemenea condiții a avut loc acapararea ilegală a terenurilor și bunurilor arendate de SRL „Kaavelik”, lucrătorii nu au fost admiși să efectueze lucrările de primăvară pe terenurile menționate, deși contractele de arendă nu au fost reziliate sau anulate.

A remarcat că în rezultatul acțiunilor ilegale menționate, terenurile și bunurile arendate au rămas în posesia Primăriei sat. Chiriet-Lunga r-nul Ceadâr-Lunga și a CAP „Daalar Diuziu”.

SRL „Kaavelik” a solicitat, inclusiv prin cererea de concretizare a cerințelor (f.d. 141-142 Vol. I), încasarea în mod solidar de la Comitetul Executiv al UTA Găgăuziei, Guvernatorul Găgăuziei, Primăria sat. Chiriet-Lunga r. Ceadâr-Lunga și CAP „Daalar Diuziu” a sumei de 3 149 114 lei cu titlu de prejudiciu material.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat din 10 aprilie 2015, a fost respinsă acțiunea depusă de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 28 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai, casată hotărârea Judecătoriei Comrat din 10 aprilie 2015 și restituită cauza la rejudecare la Judecătoria Comrat, în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Comrat sediul Central din 06 februarie 2017, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Formuzal Mihail.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat, sediul Central din 31 mai 2018, cererea de chemare în judecată depusă de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai a fost respinsă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 03 octombrie 2018, au fost admise declarațiile de abținere de la judecată a judecătorilor Curții de Apel Comrat, Grigori Colev, Afanasii Curdov și Ștefan Starciuc, cauza fiind strămutată pentru examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Cahul.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 26 februarie 2019, a fost admis apelul declarat de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai, casată integral hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai.

S-a încasat de la Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia în beneficiul SRL „Kaavelik” suma de 3 149 114 lei cu titlu de prejudiciu material sub formă de venit ratat. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2019, s-a admis recursul declarat de Comitetul Executiv al UTA Găgăuziei, s-a casat integral decizia Curții de Apel Cahul din 26 februarie 2019 și s-a remis cauza la rejudecare la Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată (f.d. 27-33 Vol. V).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 mai 2021, s-a respins apelul declarat de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Comrat, sediul Central din 31 mai 2018.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că potrivit contractelor de arendă a terenurilor din 14 septembrie 2009, SRL „Kaavelik” a încheiat 587 de contracte de arendă a terenurilor cu locuitorii satului Chiriet-Lunga, r. Ceadâr-Lunga, cu suprafața totală de 1 466 de hectare.

La data de 15 septembrie 2009, SRL „Kaavelik” a încheiat Acordul de prelucrare a terenurilor pentru anii 2009-2010 (coordonat cu Primăria sat. Chiriet-Lunga) cu CAP „Tașlic-Agro” și SRL „Popaz-Merasî”.

Conform actului de primire-predare din 16 septembrie 2009, proprietarii cotelor-părți valorice au transmis în folosință SRL „Kaavelik” bunurile deținute anterior de CAP „Tașlic-Agro”, în baza contractelor de arendă a terenurilor și bunurilor, fiind anexat și Registrul proprietarilor bunurilor conform Registrului contractelor de arendă cu SRL „Kaavelik”.

La data de 12 martie 2011 Guvernatorul UTA Găgăuzia, Formuzal Mihail a emis dispoziția nr.24, prin care au fost stabilite măsuri cu caracter organizatoric în legătură cu situația gravă în sat. Chiriet-Lunga, r. Ceadâr-Lunga, legate de activitatea SRL „Kaavelik”.

Reclamantul SRL „Kaavelik” a contestat dispoziția guvernatorului în instanțele judecătorești și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2012, a fost anulată dispoziția Bașcanului Găgăuziei nr.24 din 12 martie 2011.

Ulterior, prin decizia Curții de Apel Comrat din 26 decembrie 2012, s-a intentat procesul de insolvență în privința SRL „Kaavelik”, iar potrivit încheierii Curții de Apel Comrat din 20 mai 2013, administrator al procesului de insolvență a SRL „Kaavelik” a fost desemnat Cazmalî Nicolai.

Instanța de apel a reiterat că reclamantul nu a prezentat probe care să confirme faptul că prin emiterea dispoziției nr.24 din 12 martie 2011, a fost împiedicată activitatea SRL „Kaavelik”, iar în rezultat a fost cauzat prejudiciu material.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat referitor la netemeinica argumentului reclamantului și anume că începând cu 15 martie 2011, conducătorii autorităților publice locale din satul Chiriet-Lunga, reprezentanți ai conducerii

r. Ceadâr-Lunga și Guvernatorului UTA Găgăuzia, au efectuat acțiuni de blocare/stopare a lucrărilor/activității SRL „Kaavelik” de posesie și utilizare a terenurilor, precum și au împiedicat posesia și prelucrarea terenurilor arendate în s. Chiriet-Lunga, r. Ceadâr-Lunga, or, nu au fost prezentate probe în acest sens.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat că reieșind din depozițiile martorului Radov Grigori, SRL „Kaavelik” a avut posibilitatea reală de a continua lucrările de semănat a culturilor agricole în primăvara anului 2011, dar nu a făcut acest lucru, iar în perioada anului 2011, reclamantul a efectuat recoltarea culturilor agricole pe terenurile arendate, fapt ce denotă că reclamantul a avut posibilitatea reală de a exercita activități agricole.

La fel, instanța de apel a apreciat critic și argumentul apelantului referitor la faptul că instanța de fond eronat a ajuns la concluzia că SRL „Kaavelik” a fost împiedicată de a-și continua activitatea, deoarece conturile au fost blocate, iar pierderile pentru anul 2010 au fost mai mari de 500 000 lei, invocând apelantul în acest sens că instanța nu a luat în considerație și a ignorat raportul de audit din 30 iunie 2012.

La caz, instanța de apel a specificat că în cadrul examinării cauzei de insolabilitate a SRL „Kaavelik”, conturile bancare ale ultimei au fost blocate încă din 10 septembrie 2010, din cauza existenței datoriilor la plățile fiscale la bugetul de stat, fiind înregistrate pierderi în sumă totală de 656 507 lei.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că SRL „Kaavelik” la finele anului 2010 și la începutul anului 2011, nu dispunea de mijloace financiare necesare pentru punerea în aplicare a tuturor lucrărilor agricole, descrise în raportul de audit al documentelor primare a SRL „Kaavelik”, prin urmare, rezultatele auditului, reflectate în raport în susținerea pretențiilor din acțiune, nu au putere de convingere, deoarece nu denotă culpa părților în cauzarea prejudiciului material solicitat.

Or, în raport sunt incluse terenuri pe care reclamantul le-a utilizat în lipsa unor contracte de arendă (la momentul întocmirii raportului, au fost semămate numai 200 ha de grâu de toamnă, dintre care mai mult de 63 de hectare au fost însămânțate în mod ilegal.

De asemenea, instanța de apel a reținut că suprafața terenurilor SRL „Kaavelik” de la începutul anului 2011 a constituit 1 466,28 de ha și nu 1 451,79 de ha, deoarece pe suprafața de 14 4892 de ha au fost expirate contractele de arendă, cu toate acestea, terenurile respective au fost incluse în raport.

Probe care ar demonstra acțiunile ilegale din partea reprezentanților Comitetului Executiv al UTA Găgăuzia față de SRL „Kaavelik”, nu au fost prezentate, cu atât mai mult că în dispoziția nr.24 din 12 martie 2011, lipsesc careva mențiuni cu privire la restricțiile în efectuarea lucrărilor agricole de către SRL „Kaavelik”.

Mai mult, instanța de apel, a reținut că Comitetul Executiv și Guvernatorul UTA Găgăuzia, conform contractelor de împrumut nr.15 din 17 august 2010 și nr.68 din 15 noiembrie 2010, a transferat către SRL „Kaavelik” din rezerve materiale, 20 de tone de combustibil, fapt ce denotă că Comitetul Executiv și Guvernatorul UTA Găgăuzia nu au urmărit scopul să blocheze sau să stopeze

activitatea SRL „Kaavelik”, iar anularea dispoziției Bașcanului Găgăuziei nr.24 din 12 martie 2011 prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2012, nu denotă că Guvernatorul UTA Găgăuzia, prin adoptarea dispoziției, a împiedicat activitatea agricolă a SRL „Kaavelik”, or, dispoziția respectivă a fost anulată pe motiv că Bașcanul Găgăuziei nu era în drept de a dispune încheierea contractelor de arendă pe aceleași terenuri cu un alt producător și anume CAP „Daalar Diuziu”.

Totodată, instanța de apel a constatat că, în scurt timp un alt agent economic a preluat de la SRL „Kaavelik” terenurile agricole și a efectuat lucrările agricole necesare, fără a fi împiedicat de careva factori de decizie a UTA Găgăuzia, fapt care indică că SRL „Kaavelik” nu a fost împiedicată în realizarea dreptului de arendă asupra terenurilor agricole, ci datorită situației economice precare în care se afla, a cedat dreptul său de arendă unui alt agent economic.

La 10 august 2021, administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei, instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și faptul că au interpretat în mod eronat legea.

De asemenea, a menționat că la examinarea cauzei, nu au fost constatate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest sens, a specificat că martorul Radov Grigori a confirmat faptul că angajații SRL „Kaavelik” au fost împiedicați să desfășoare activități de prelucrare a terenurilor agricole, fiind amenințați de către primar și reprezentanții Comitetului Executiv (care executau dispoziția Guvernatorului), iar în rezultat întreprinderea nu a obținut venitul corespunzător.

Deci, reprezentanții Guvernatorului și a Primăriei din s. Chiriet-Lunga, bazându-se pe dispoziția nr. 24 din 12 martie 2011, au realizat acțiuni care au dus la stoparea lucrărilor tehnicii agricole, care nu puteau fi executate într-o altă perioadă, fapt ce a dus la încetarea activității SRL „Kaavelik”.

Prin urmare, recurentul a relatat că actele cauzei denotă cu certitudine vinovăția intimaților în emiterea și executarea intenționată și cu bună știință a unui act vădit ilegal, iar în rezultat fiind cauzat prejudiciu material ce constituie venitul ratat.

La 25 august 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de către Primăria s. Chiriet-Lunga, CAP ”Daalar Diuziu”, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia și Guvernatorul UTA Găgăuzia la 06 septembrie 2021, conform avizelor de recepție (f.d. 60-63 Vol. VI).

La 15 septembrie 2021, Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia a depus referință la recursul declarat de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai, prin care a solicitat să fie respins cu menținerea hotărârilor judecătorești.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Cahul a emis dispozitivul deciziei la 24 mai 2021,

însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 10 august 2021, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinînd temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de administratorul insolvenței SRL „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de administratorul insolvenței Societății cu Răspundere Limitată „Kaavelik”, Cazmalî Nicolai.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic